

vereenigde zich daarmede. De H. R. bevestigde deze uitspraak, overwegende:

„dat de aard der huwelijksgemeenschap, waarbij de man de beschikking heeft over alle goederen der gemeenschap, niet toelaat aan te nemen, dat de man in den zin van art. 94 I. B. het vruchtgenot zou hebben van een deel der goederen”. (Arrest dd. 28 Oct. '36 B 9232).

O.i. spreekt de H. R. zich hier niet uit over het civiel-rechtelijk karakter van de huwelijksgemeenschap, maar uitsluitend over de vraag of in deze vruchtgenot in den zin van art. 94 I. B. al of niet aanwezig geacht kan worden.

De R. v. B. had zich in deze minder voorzichtig uitgesproken en zonder meer uitgemaakt, dat een vrouw bij een algehele gemeenschap van goederen geen eigen vermogen of daaruit voortvloeiende inkomsten had, een opvatting, die geenszins voor een iegelijk bevredigend zal zijn. (Zie Klaassen-Eggen, *Huwelijksgoederenrecht*, Vde druk, pg. 5 e.v. en daar aangehaalde literatuur: „Het is dus een soort mede-eigendom, echter met bijzondere eigenschappen.”).

Het zou intussen wel interessant zijn te vernemen, krachtens welk recht volgens de H. R. de echtgenoot dan wel de inkomsten van de vrouw uit haar aandeel in de gemeenschap geniet. Uit het arrest dd. 24 Febr. '37 (W.P.N.R. 3515) blijkt dat door het overlijden van de vrouw in het recht van den echtgenoot op de opbrengst een verandering komt; implicite neemt de H. R. hier dus een of ander recht aan. Het zou trouwens kwalijk anders kunnen.

Materieele winstuitdeeling

De Amsterdamsche Raad van Beroep heeft dd. 9 Juni '36 een uitvoerig gemotiveerde uitspraak gedaan over een geval van verkapte winstuitdeelingen bij een N.V., waarvan de kennisname leerzaam is, omdat daarbij een, men zou haast zeggen, traditioneel rijtje tegenargumenten door den Raad ondeugdelijk werden bevonden.

Het betrof het optreden van een directeur, die de helft der aandelen bezit, als kassier der N.V. Het oploopen van het debet-saldo van den directeur in de boeken der N.V. was door den Inspecteur als een belastbare uitdeeling beschouwd.

De Raad ging uit van de volgende overweging:

„dat indien een N.V. die winst bevat, gelden in welken vorm dan ook ter beschikking stelt van een deelgerechtigde in haar winst, die, zoo hij al niet eenig aandeelhouder is, dan toch de macht over haar in handen heeft, het vermoeden voor de hand ligt, dat zij op deze wijze ten gunste van dien deelgerechtigde over haar winst heeft beschikt”.

Van belang is dus voor de N.V. om dit vermoeden te ontzenuwen. In het onderhavige geval is dit vermoeden naar 's Raads oordeel niet ontzenuwd, hoewel de volgende bezwaren werden aangevoerd:

1. de aandeelhouder was voor het bedrag gedebiteerd,
2. de aandeelhouder was in staat het verschuldigde bedrag elk oogenblik terug te betalen,
3. de aandeelhouder heeft een behoorlijke rente vergoed,
4. de gelden onder den kassier zijn niet alleen noodig geweest om daaruit de loopende onkosten te betalen, maar tevens om bepaalde bedrijfsmiddelen aan te schaffen, resp. te vernieuwen (ten tijde der procedure bleek dit ook inderdaad het geval te zijn geweest),
5. er kan in deze geen winsuitdeeling hebben plaats gehad, want de uitdeeling is niet geschied naar evenredigheid van het aandeelenbezit.

Het zou ons te ver voeren om het te licht bevinden van al die argumenten door den Raad in deze aan een nadere beschou-

wing te onderwerpen. De argumentatie van den Raad bevredigt ons niet in alle opzichten en is ons op verschillende punten niet duidelijk. Men dient echter in het bijzonder bij gepubliceerde uitspraken in belastingzaken niet te vergeten, dat hoe uitvoerig die uitspraak ook moge zijn, men doorgaans de dessous van het geval dat ter beslissing wordt voorgelegd niet geheel kan beoordeelen.

Bij een beoordeeling van de onderhavige uitspraak, die door den Hoogen Raad is bezegeld zal men o.i. niet uit het oog mogen verliezen, dat door den Raad was vastgesteld, dat de directeur de gelden, die hij als kassier onder zich had, voor zoover die gelden niet voor loopende kosten der N.V. noodig waren, *in eigen zaken gebruikte*. Hierin zou men een beperking van de draagwijdte van de onderhavige uitspraak kunnen lezen en kunnen concludeeren, dat als een groot-aandeelhouder gelden van de N.V. onder zich heeft en zuiver optreedt als haar kassier een aanslag voor de D. T. B. zonder meer nog niet te duchten is.

Wat daarvan zij, in elk geval mag uit de uitspraak weer eens blijken, dat het van belang is in voorkomende gevallen groot-aandeelhouders, die geld van de N.V. onder zich hebben, te wijzen op de gevaarlijke positie waarin zij zich zelf en de N.V. stellen, in verband met de toenemende verfijning van de rechtspraak omtrent verkapte winstuitdeelingen.

E. T.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Red.: Drs. M. BEHRENS en Drs. G. L. GROENEVELD
voor bedrijfseconomie en J. P. DE HAAN en
Drs. E. M. PREMSELA voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Het diploma voor gemeente-accountant

M. — Schr. geeft een toelichting op het besluit van de Nederlandse Vereniging voor Gemeentebelangen, om in samenwerking met de Vereniging van Gemeente-accountants jaarlijks gelegenheid te geven tot het afleggen van examens ter verkrijging van het diploma voor gemeente-accountant. Men wenschte een examen voor accountants, die niet alleen controleur zijn, doch die zich hebben ontwikkeld tot bekwaam adviseurs op administratief, financieel en economisch gebied. Het examen zal bestaan uit drie deelen. 1. Algemeene ontwikkeling. 2. Voorbereidend vakexamen (candidaat gemeente-accountant). 3. Gemeentelijke accountancy (accountantsexamen). Dit derde gedeelte omvat recht, economie en financiewezens van openbare lichamen, financieele rekenkunde en handelstechniek, administratieve statistiek en inrichtingsleer, controleleer en accountantsberoep. Er zijn vrijstellingen voor hen die accountants-, universitaire of middelbare examens hebben afgelegd.

A II 3

Financieel Overheidsbeheer 15 Aug. en 1 Sept. 1937

Het diploma voor gemeente-accountant

M. — Schr. geeft een toelichting op het besluit van de Nederlandse Vereniging voor Gemeentebelangen, om in samenwerking met de Vereniging van Gemeente-accountants jaarlijks gelegenheid te geven tot het afleggen van examens ter verkrijging van het diploma voor gemeente-accountant. Men wenschte een examen voor accountants, die niet alleen controleur zijn, doch die zich hebben ontwikkeld tot bekwaam adviseurs op administratief, financieel en economisch gebied. Het examen zal bestaan uit drie deelen. 1. Algemeene ontwikkeling. 2. Voorbereidend vakexamen (candidaat gemeente-accountant). 3. Gemeentelijke accountancy (accountantsexamen). Dit derde gedeelte omvat recht, economie en financiewezens van openbare lichamen, financieele rekenkunde en handelstechniek, administratieve statistiek en inrichtingsleer, controleleer en accountantsberoep. Er zijn vrijstellingen voor hen die accountants-, universitaire of middelbare examens hebben afgelegd.

A II 4

Financieel Overheidsbeheer 15 Aug. en 1 Sept. 1937

Relationship between the lawyer and the accountant

Troub, L. M. — Hoewel eenige studie van recht voor den accountant gewenscht is, moet de accountant zich niet verder op het terrein van den advocaat bewegen, noch omgekeerd. Voor het belastingrecht schijnt evenwel de accountant de meer aangewezen deskundige te zullen worden.

A II 4 *The Journal of Accountancy Augustus 1937*

De accountant als getuige

Limperg, mr. Th. — Bespreking van een rechterlijk vonnis, waarbij een getuige, die zich op het verschooningsrecht had beroepen uit hoofde van zijn functie van accountant der directe belastingen, de plicht werd opgelegd over bepaalde punten getuigenis af te leggen. De uitspraak betreft echter in de eerste plaats dezen getuige qua belasting-ambtenaar; conclusies voor de vraag naar het verschooningsrecht van den (publieken) accountant dienen er dus niet uit te worden getrokken.

A II 4 *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Juli 1937*

III. LEER VAN DE INRICHTING**Accounting in the U.S.S.R.**

Diakonoff, V. A. — In de Sovjet-Unie bevordert men zooveel mogelijk de uniformisatie van administraties, zulks ten dienste van het Centrale Contrôle-Organ. Aan deze instantie moeten periodiek rapporten worden uitgebracht door alle industriële en commerciële ondernemingen, waarbij gegevens moeten worden verschaft en controle wordt uitgeoefend over beleggingen, voorgestelde verbeteringen of uitbreidingen, verleende kredieten e.d.g. Verschillende interessante vraagstukken, welke zich bij de regeling hiervan voordoen, worden besproken.

A III 1 *The Journal of Accounting Augustus 1937*

Formulation of accounting principles or conventions

Byerly, E. P. — In de laatste vijf jaar zijn in Amerika verschillende pogingen gedaan om administratieve principes en praktijken te formuleeren. De moeilijkheid hierbij was steeds, dat de aard en de omvang der handelingen en der ondernemingen te veel varieerden en dat tevens de professionele opvattingen onderling te veel afweken. Ook de verschillen tusschen theoretische en praktische oplossingen waren talrijk. Schrijver geeft hier enkele voorbeelden van.

A III 1 *The Journal of Accountancy Augustus 1937*

De inrichting der administratie bij de N.V. Waterleiding Maatschappij voor de provincie Groningen

Roos, F. A. — Schr. noemt de indeeling der kosten en beschrijft achtereenvolgens de loon- en magazijn-administratie, verluicht met foto's van formulieren, de registratie der perceelen, het tarief en de transacties met de aangeslotenen.

A III 3 *Water Aug. 1937*

Toepassing van de horizontale journaal-grootboekmethode in het klein-bedrijf

Mast, Ph. van der — Aangezien in het kleinbedrijf het aantal dagboeken niet groot is en ook het aantal rekeningen gering is, kan deze methode worden toegepast. Het artikel bevat een kort uitgewerkt voorbeeld.

A III 2 *Maandblad voor het Boekhouden Juni 1937*

Het wezen van de kameraalstijl

Dijker, R. A. — Schrijver geeft eenige inleidende beschouwingen over het wezen van de kameraalstijl en vergelijkt deze met het dubbelboekhouden, wat betreft de resultaten en de voor- en nadelen. Na het aangeven van eenige richtlijnen voor de keuze tusschen de beide methoden volgt een kritiek op de bestaande opvattingen omtrent het wezen van de kameraalstijl, speciaal op die, dat de begroting het typische zoude zijn.

A III 2 *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Juli 1937*

De geschiedenis van het boekhouden in vogelvlucht

Have, Dr. O. ten — Vervolg- en slot-artikelen (met gewijzigde titel) over de ontwikkeling van het boekhouden sinds het einde van de 19e eeuw.

A III 2 *Maandblad voor het Boekhouden Mei en Augustus 1937*

A survey of French contributions of the study of cost accounting during the 19th century

Edwards, S. — In een opstel van 36 pagina's wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het kostprijsboekhouden in

Frankrijk gedurende de 19e eeuw. Achtereenvolgens worden publicaties besproken van de volgende schrijvers: Payen (1817), de Cazaux (1824), Godard (1827), de la Tasse (1825), Jeannin (1829), Simon (1832), Malo (1841), Laurent (1844), Monginot, Mézières, Saintoin-Leroy (1861), Guilbault (1865), Duboc, Dugué (1872), Lefèvre (1883), Claparon (1886).

Gedurende het behandelde tijdperk was de Fransche litteratuur de Engelsche ver vooruit; daarna kwamen de Engelsche en Amerikaanse schrijvers aan de spits.

A III 3 *The Accountant (Bijlage) 26 Juni 1937*

IV. LEER VAN DE CONTROLE**Disclosure in published accounts**

Parkinson, H. — Schrijver pleit voor duidelijkheid in de verslaggeving, speciaal met het oog op de belangen van aandeelhouders en doet met klem een beroep op de accountants, hun invloed hiertoe aan te wenden.

Indien een aandeelhouder niet in staat mocht zijn tot het beoordeelen van de positie van een onderneming, waarvan hij aandeelen bezit, aan de hand van het gepubliceerde jaarverslag, dan krijgt hij toch in elk geval een duidelijke voorlichting van de financieele pers. Is de onderneming achteruitgaande, dan dient hiervan tijdig mededeeling te worden gedaan. Het publiceeren van een balans en winstrekening dient in zulke gevallen meer dan eenmaal per jaar te geschieden. De feiten moeten er duidelijk uit blijken en samentrekking van heterogene posten is uit den boeze.

De Companies Act van 1929 heeft op dit laatste punt verbetering gebracht; in section 124 worden tal van voorschriften gegeven omtrent den vorm der balansopstelling. Voor holding companies zijn deze echter onvoldoende, want er is geen verplichting, de aandeelhouders gedetailleerd voor te lichten over de posities van de dochtermaatschappijen. Daarenboven dient een gecombineerde jaarrekening te worden gepubliceerd.

A IV 2 *The Accountant 19 Juni 1937*

Amerikaansche accountantsverklaringen omtrent de controle van concerns

Nijst, J. J. M. K. — Schrijver citeert twee Amerikaansche accountantsverklaringen, opgenomen in de jaarverslagen over 1936 van de Shell Union Oil Corporation en de Cities Service Company. In beide verklaringen komt de clausule voor (officieele vertalingen): „wij stellen (tevens, resp.: eveneens) een algemeen onderzoek in naar de boekhoudingen en de exploitatie- en inkomstenrekeningen (over 1936, resp.: over de betreffende boekjaren), doch dit onderzoek ging niet tot details”. Hieruit valt af te leiden, dat dit onderzoek min of meer globaal is geweest. Na ook op eenige andere punten kritiek te hebben geleverd (o.a. de gebrekkige en slappe formuleeringen, de verhouding van den concern-accountant tot de accountants van de dochtermaatschappijen), concludeert de Schrijver, dat deze en soortgelijke Amerikaansche (en Engelsche) accountantsverklaringen verre ten achterstaan bij en dus ook minder waarborgen bieden dan de moderne Nederlandsche, waarin de accountant een eigen oordeel geeft omtrent de boekhouding en de bedrijfseconomische juistheid van de jaarrekening.

A IV 2 *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Juli 1937*

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE**a. ALGEMEENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE****III. WAARNEMINGSMIDDELEN****Disclosure in published accounts**

Parkinson, H. — Schrijver pleit voor duidelijkheid in de verslaggeving, speciaal met het oog op de belangen van aandeelhouders en doet met klem een beroep op de accountants, hun invloed hiertoe aan te wenden.

Indien een aandeelhouder niet in staat mocht zijn tot het beoordeelen van de positie van een onderneming, waarvan hij aandeelen bezit, aan de hand van het gepubliceerde jaarverslag, dan krijgt hij toch in elk geval een duidelijke voorlichting van de financieele pers. Is de onderneming achteruitgaande, dan dient hiervan tijdig mededeeling te worden gedaan. Het publiceeren van een balans en winstrekening dient in zulke gevallen meer dan eenmaal per jaar te geschieden. De feiten moeten er duidelijk uit blijken en samentrekking van heterogene posten is uit den boeze.

De Companies Act van 1929 heeft op dit laatste punt verbetering gebracht; in section 124 worden tal van voorschriften gegeven om-

trent de vorm der balansopstelling. Voor holding companies zijn deze echter onvoldoende, want er is geen verplichting, de aandeelhouders gedetailleerd voor te lichten over de posities van de dochtermaatschappijen. Daarenboven dient een gecombineerde jaarrekening te worden gepubliceerd.

B a III 3

The Accountant 19 Juni 1937

IV. LEER VAN DEN KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

A survey of French contributions of the study of cost accounting during the 19th century

Edwards, S. — In een opstel van 36 pagina's wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het kostprijsboekhouden in Frankrijk gedurende de 19e eeuw. Achtereenvolgens worden publicaties besproken van de volgende schrijvers: Payen (1817), de Cazaux (1824), Godard (1827), de la Tasse (1825), Jeannin (1829), Simon (1832), Malo (1841), Laurent (1844), Monginot, Mézières, Saintoin-Leroy (1861), Guilbault (1865), Duboc, Dugué (1872), Lefèvre (1883), Claperton (1886).

Gedurende het behandelde tijdperk was de Fransche literatuur de Engelsche ver vooruit; daarna kwamen de Engelsche en Amerikaansche schrijvers aan de spits.

B a IV 2b

The Accountant (Bijlage) 26 Juni 1937

Some contentious points in tin mining company balance sheets

Ford, J., — In dit artikel worden eenige opmerkingen gemaakt over de maandelijkske nivelleering van reparatie- en onderhoudskosten bij tinmijnen, over afschrijving op activa met een levensduur, minstens zoo lang als de mijn (van welke afschrijving de schrijver geen voorstander is), en over de waardebeoordeling van de voorraden tinerts gedurende een periode van wettelijke restrictie. Drie methoden worden genoemd: waardeering tegen opbrengstwaarde, tegen productiekosten inclusief „overheads” of tegen directe productiekosten.

Schrijver verwerpt de eerste methode en verkliest de laatste.

B a IV 2e

The Accountant 12 Juni 1937

Goodwill in accountancy

Preinreich, G. A. D. — Schr. geeft in een uitgebreid artikel de meeningen van vele Amerikaansche schrijvers over alle vraagstukken die met de „goodwill” samenhangen weer (waardeering, afschrijving enz.) en concludeert dat de hedendaagsche opvattingen nagenoeg gelijk zijn gebleven aan publicaties van vijftig jaar geleden.

B a IV 8

The Journal of Accountancy Juli 1937

Statistische bepaling van de vraagfunctie voor elektrische energie voor licht en huishoudelijk verbruik en verwarming

Indien men het elektriciteitsverbruik voor een bepaald verzorgingsgebied aan een statistische analyse onderwerpt, constateert men, dat zoowel verbruik als prijs zich vooral trendmatig hebben ontwikkeld, zoodat de bepaling van de vraagfunctie vrijwel onmogelijk wordt. Men heeft getracht de vraagfunctie te bepalen voor één bepaald jaar uit de gegevens van verschillende verzorgingsgebieden. Men constateert, dat de elasticiteit van het verbruik voor huishoudelijke doeleinden 1,45 bedraagt, m.a.w. dat met een prijsverlaging van 10 % een toeneming van het verbruik van 14,5 correspondeert.

B a IV 9

De Nederlandsche Conjunctuur Aug. 1937

V. LEER VAN DE FINANCIERING

De functies van het eigen kapitaal in naamloze vennootschappen

Lucas, dr. A. M. — In de 17e eeuw (Oost-Indische Compagnie) was de functie van het eigen kapitaal vooral die van werkkapitaal der naamloze vennootschap. De waarde van het eigen kapitaal was echter in die jaren niet gelijk aan die van onzen tijd. Schr. werkt dit op enkele punten nader uit.

Bij de houding die het openbaar gezag aanneemt tegenover de N.V.'s kunnen wij onderscheiden 1. het octrooiestelsel; 2. het concessiestelsel; 3. het normatieve stelsel. Bij de handelscompagnieën in de 17e eeuw vinden wij het eerste stelsel. De acte van oprichting van de Ver. O. Ind. Comp. is een staatsstuk. Hierbij werd weinig aandacht besteed aan de waarborgfunctie van het eigen kapitaal. In de geschiedenis der N.V. is het jaar 1720 een mijlpaal. De compagnieën treden onder privaatrechtelijke leuzen op, de assurantie-maatschappij komt naar voren. De waarborgfunctie wordt van grooter belang. In de tweede helft van de 19e eeuw vinden we geen verandering meer in de uiterlijke vormen. In de waardeering van het eigen kapitaal komt de overtuiging naar voren, dat de verschaffers van vreemd kapitaal in de rendabiliteit hun garantie vinden, de beteekenis van het eigen kapitaal ziet men als problematisch.

B a V 3a

Economie Juni en Augustus 1937

Dividend en koersen van aandelen

Ten aanzien van de conjunctuurverwachting blijkt, dat men in 1934 den toestand iets minder pessimistisch schijnt beoordeeld te hebben dan in het daaraan voorafgaande jaar. In 1935 valt echter weer een reactie te constateeren welke echter in de twee daaropvolgende jaren plaats maakt voor een veel gunstiger beoordeeling. Een andere belangwekkende conclusie is, dat de belangstelling voor fondsen met hoog dividend in de depressie relatief groot is, terwijl in tijden van vooruitgang in de waardeering van de laagst renderende fondsen tot uitdrukking komt, dat er rekening gehouden wordt met een stijging van het dividend.

B a V 3a

De Nederlandsche Conjunctuur Aug. 1937

„Wehrwirtschaft”, an estimate of its costs

Vaseau, H. R. S. — Schrijver schat de kosten van de herbewapening in Duitschland voor de laatste vier jaren op 16,2 milliard rijksmark, voor zoover dit valt na te gaan uit de officieele publicaties.

Vervolgens worden eenige opmerkingen gemaakt over den economischen toestand van Duitschland, o.a. deze, dat het Vierjarenplan heet te zijn opgesteld ter verbetering van de valuta-positie; schrijver ontkenet dit ten eenenmale en noemt als werkelijk motief het streven naar autarkie in geval van oorlog.

Het bovengenoemde cijfer dient verhoogd te worden met een bedrag van minstens 12,5 milliard mark voor verdisconteerde wissels ten behoeve van de bewapening, zoodat het totaal minstens 28,7 milliard mark bedraagt — hetgeen bijna het dubbele is van het bedrag, dat Engeland in de komende vier jaren voor hetzelfde doel zal uitgeven.

B a V 5a

The Accountant 5 Juni 1937

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

Un remède aux difficultés des petits détaillants

Simonet, F. — Schrijver is geen voorstander van beperkende maatregelen t.o.v. den kleinhandel welke in het bijzonder gericht zijn tegen warenhuizen en eenheidsprijzen-magazijnen. Hij beschrijft in het kort de reglementeering in verschillende Europeesche Staten en de resultaten van enquêtes over dit vraagstuk gehouden in Amerika en Zweden, welke t.o.v. deze reglementeering niet gunstig zijn uitgevallen. Hij acht fiscale tegemoetkoming tegenover en rationeeler handelsmethoden door den kleinhandel juister middelen om de moeilijkheden van dezen te overwinnen.

B a VI 9

Annales des Sciences Commerciales et Economiques Mei 1937

Te veel winkels?

F. H. — Volgens de Bedrijfstelling bestond er in 1930 in Nederland één winkel op 52 inwoners. Voor Italië, Duitschland, Frankrijk en Zwitserland waren de laatstbekende cijfers echter nog ongunstiger, nl. resp. 50, 41, 41 en 47.

B a VI 9

Maandblad voor het Boekhouden Juli 1937

Business control and management

Sisson, H. A., — Een causerie over bedrijfsbeheer, met citaten van Taylor en Ford.

Schrijver is voorstander van delegatie van initiatief. Bespreking van eenige moeilijkheden bij het kiezen van een geschikten leider.

B a VI 16

The Accountant 26 Juni 1937

Bedrijfsbegrotingen in private ondernemingen

Hogeweg, G. P. J. — In de meeste particuliere ondernemingen in Nederland ontbreekt nog steeds een allesomvattende bedrijfsbegroting. Schrijver bespreekt eerst eenige punten van overeenkomst en verschil tusschen overheids- en private begrotingen en vervolgens de eischen die aan de laatste gesteld moeten worden benevens de voordeelen en doelstellingen daarvan. Een voorname eisch is die van aansluiting aan het boekhoudsysteem.

B a VI 18

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Juni 1937

VII. LEER VAN DE ARBEIDSVOORWAARDEN

Arbeidsbeurzen

Dekort, W. — Na een historische ontwikkeling van de begrippen arbeid en arbeidsmarkt beziet schr. de arbeidsbemiddeling als element in de rationeële organisatie van de arbeidsmarkt. Schr. acht de arbeidsbemiddeling het aangewezen middel om de vraag en het aanbod van arbeidskrachten te regelen. Schr. besluit met een korte beschouwing over de meest doelmatige vormen van arbeidsbemiddeling.

B a VII 1

Tijdschrift voor Economie en Sociologie Juli 1937

b. BIJZONDERE BEDRIJVEN

I. EXTRACTIEVE BEDRIJVEN

Some contentious points in tin mining company balance sheets

Ford, J. — In dit artikel worden eenige opmerkingen gemaakt over de maandelijksche nivelleering van reparatie- en onderhoudskosten bij tinmijnen, over afschrijving op activa met een levensduur, minstens zoo lang als de mijn (van welke afschrijving de schrijver geen voorstander is), en over de waardebeoordeling van de voorraden tinerts gedurende een periode van wettelijke restrictie. Drie methoden worden genoemd: waardeering tegen opbrengstwaarde, tegen productie-kosten inclusief „overheads” of tegen directe productiekosten.

Schrijver verwerpt de eerste methode en verkiest de laatste.

B b I 3

The Accountant 12 Juni 1937

Het kraakproces in het petroleumbedrijf

Koenig, M. L. A. A. — Na een inleiding over de opkomst van het cracking-proces, de bezwaren die oorspronkelijk aan kraakbenzine verbonden waren, hoe die werden opgeheven en een grafiek van de productie van kraakbenzine in vergelijking met „straight-run” en „natural” benzine, volgt een technische beschrijving van kraken in damp-phase en in vloeistof-phase en van een installatie voor selectief-kraken, terwijl een opmerking over den invloed van het kraken op de industrie der staallegeringen tot besluit komt.

B b I 6

De Ingenieur Sept. 1937

IV. LANDBOUW- EN CULTUURBEDRIJVEN

Onze boterpolitiek

Veen, E. — Het tegenwoordige systeem heeft aan alle kanten gefaald en mag niet worden bestendigd. Schr. stelt bevordering van het boterverbruik binnen de landsgrenzen in de plaats van de subsidieering van het Engelsche boterverbruik met f 27 miljoen per jaar.

B b IV 2

Econ. Statistische Berichten 14 Juli 1937

Verruiming of afschaffing van de kalverteeltregeling

Buter, J. — Een verruiming der kalverteeltwijzingen zal gedurende de eerste jaren noch tot een grootere melkproductie, noch tot een grootere productie van rundvleesch leiden.

B b IV 2

Econ. Statistische Berichten 18 Aug. 1937

De Nederlandsch-Indische bevolkingsrubber

Haccou, J. F. — Schr. meent te kunnen afleiden, dat de bevolkingsrubber onder de huidige omstandigheden vermoedelijk op volle economische capaciteit produceert. Zoolang de restrictie blijft bestaan kan er dan geen sprake zijn dat bij de tegenwoordige prijzen de beslissende economische productiecapaciteit ver boven de tegenwoordige uitvoeren kan liggen.

B b IV 7

Econ. Statistische Berichten 25 Aug. 1937

V. INDUSTRIE

Rede, gehouden door den President, prof. L. A. van Royen, bij de herdenking van het 90-jarig bestaan van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs op 1 September 1937

In zijn rede over den technischen vooruitgang 1922—1937 noemt Prof. van Royen de in 1924 begonnen studie van de Technisch Economische Afdeling van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, en somt hij op, welk praktisch werk reeds door deze afdeling is tot stand gebracht.

B b V 1

De Ingenieur Sept. 1937

De ontwikkeling van de Koninklijke Nederlandsche Hoogovens en Staalfabrieken en de stichting der Buizengieterij

Ingen Housz, Ir. A. H. — Schr. memoreert de oprichting in 1928 en de omstandigheden die daartoe geleid hebben. De gunstige ligging aan onze kust geeft soepelheid in de keuze van aanvoer en afzetgebied. Besproken worden de binnenlandsche en de exportmarkt in 1924 bij de in bedrijfstelling en de verschuivingen sindsdien. Tot het bereiken van een lageren kostprijs, zegt schr., zijn maatregelen genomen tot keuze van gunstige grondstoffen, tot technische verbeteringen en tot verwerking van bijproducten. Bij het laatste is vermeld de gaslevering aan de P.E.N.-centrale en het productief maken van kooksofengas (mekog) en slakken (Cemy) onder gemeenschappelijk beheer met andere producenten.

Tenslotte bespreekt spr. de stichting van de buizengieterij.

B b V 2

De Ingenieur Juli 1937

Een oude instelling en een jong jubileum

Vreedenburgh, C. — Schr. behandelt naar aanleiding van het jubileum van de „Keurkamer” te Schoonhoven de historie van de

Schoonhovensche goud en zilver-industrie en die van de keurkamer in het bijzonder.

B b V 6

Goud en Zilver (Feestnummer) September 1937

De Kromhout auto-industrie

Rutten, Ir. A. J. — De Kromhout motorenfabriek bouwt reeds jaren in licentie Gardner autodieselmotoren en is twee jaar geleden begonnen met vervaardiging van chassis. Veelal in overleg met groote ondernemingen worden vooral autobuschassis geproduceerd. Daar Kromhout nog niet aan massafabricage toe is, kan men zich gemakkelijk aanpassen aan speciale wenschen.

B b V 8

De Bedrijfsauto 12 Aug. 1937

„Ende disperseert niet”, Beknopte geschiedenis van de Vereeniging van Vernis- en Verffabrikanten en Handelaren in Nederland, zooals deze aan de hand der notulen is samengesteld

Rutteman P. — In een dertigtal bladzijden, geeft schr. — naar aanleiding van het 30 jarig bestaan der Vereeniging van Vernis- en Verffabrikanten en Handelaren in Nederland — aan de hand van de notulen een vlot relaas van de wederwaardigheden van de Vereeniging.

B b V 11

Feestnummer Orgaan van de Verg. van Vernis- en Verffabrikanten en Handelaren in Nederland, September 1937

De betekenis van de chemische industrie voor het economisch leven in Nederland

Gelissen, Prof. Dr. Ir. H. — Voordracht te Enschede voor de Ned. Chemische Vereeniging. Summiere inleiding over de industrie in het algemeen, als belang voor Nederland in het internationale verkeer. Korte beschouwing over de grondstoffen-positie en de kapitaalvoorziening. T.a.v. de chemische industrie worden besproken: de vestigingsfactoren, de hooge reële loonen, de tendens naar verticale coördinatie en horizontale samenwerking ter bescherming van de investeringen in deze industrie met revolutionairen vooruitgang, de achteruitgang van onzen export, terwijl in 1936 de chemische producten 14,6% van den Ned. export uitmaakten. Naar aanleiding van een marktanalyse beveelt spreker de studie aan van de oprichting van nieuwe industrieën.

B b V 11

Econ. Technisch Tijdschrift Aug. 1937

Het slachthuis en zijn problemen

Reitsma, Dr. K. — Doel, betekenis en toekomst der openbare slachthuizen. Schr. geeft een historische beschouwing en een korte beschrijving van het technische proces. Het gemeente personeel zorgt voor keuring, controle, bedwelmeling en reiniging. Het slachten zelf gebeurt door personeel van de slagerijen of in loondienst voor slagers of grossiers, voor welke laatsten bij de groote slachthuizen verkoop-localen gesticht zijn. Schr. bespreekt de tegenstelling tusschen het coöperatieve, het gemeentelijk slachthuis en het particuliere grootbedrijf. Het laatste werkt voor export en voor vleeschconservenfabricage, die op haar beurt leidt tot andere industrieën. Ten slotte wordt behandeld: de afvalverwerking, de toekomst der koelhuizen en de mogelijkheid van verdringing van het openbare door het particuliere slachthuis.

B b V 16f

De Ingenieur 20 Aug. 1937

Periodieken in een drukkerij

Lonkhuyzen, J. H. van — Tegen de opvatting, dat in een drukkerij het drukken van een tijdschrift stimuleerend werkt op den geregelde gang van zaken, komt schr. met eenige voorbeelden op. Hij concludeert, dat de door de Federatie ingestelde prijzen voor het drukken van tijdschriften niet hoog zijn.

B b V 18

Drukkers Weekblad September 1937

De N.V. Waterleiding Maatschappij voor de Provincie Groningen

Glee, Dr. G. J. de — Schr. geeft een overzicht van de voorgeschiedenis van de oprichting van het bedrijf, de financiële opzet, het plan van aanleg (met grafieken over de personeelsbezetting bij den bouw) en in het kort iets over de exploitatie.

B b V 19

Water Aug. 1937

De inrichting der administratie bij de N.V. Waterleiding Maatschappij voor de provincie Groningen

Roos, F. A. — Schr. noemt de indeeling der kosten en beschrijft achtervolgens de loon- en magazijn-administratie, verluicht met foto's van formulieren, de registratie der perceelen, het tarief en de transacties met de aangeslotenen.

B b V 19

Water Aug. 1937

Het Industrielaboratorium van het gasbedrijf te Maastricht

Driessen, Ir. C. L. G. — Sinds het Maastrichtsche gasbedrijf in

1930 gas betreft van de Staatsmijnen is het mogelijk de industrie tegen 1½ ct. per M³ te leveren. Het laboratorium dient om inzicht te krijgen in de behoeften van de industrieën. Schr. geeft een beschouwing over de toepassing van gas in het metaalbedrijf, in groote keukens, in bier en limonade-fabrieken, voedingsmiddelen-industrie en voor ruimteverwarming. De noodige apparaten zijn op het laboratorium aanwezig.

B b V 19

Gasbelangen Aug. 1937

Statistische bepaling van de vraagfunctie voor elektrische energie voor licht en huishoudelijk verbruik en verwarming

Indien men het elektriciteitsverbruik voor een bepaald verzorgingsgebied aan een statistische analyse onderwerpt, constateert men, dat zoowel verbruik als prijs zich vooral trendmatig hebben ontwikkeld, zoodat de bepaling van de vraagfunctie vrijwel onmogelijk wordt. Men heeft getracht de vraagfunctie te bepalen voor één bepaald jaar uit de gegevens van verschillende verzorgingsgebieden. Men constateert, dat de elasticiteit van het verbruik voor huishoudelijke doeleinden 1,45 bedraagt, m.a.w. dat met een prijsverlaging van 10 % een toeneming van het verbruik van 14,5 correspondeert.

B b V 19

De Nederlandsche Conjunctuur Aug. 1937

Enkele mededeelingen over den bouw van de centrale Gelderland te Nijmegen

Pennink, Ir. J. A. — Schr. deelt een aantal bijzonderheden mede over den bouw van de electriciteitscentrale Gelderland.

B b V 19

Prodiscon Juni 1937

VI HANDEL

Un remède difficultés des petits détaillants

Simonet, F. — Schrijver is geen voorstander van beperkende maatregelen t.o.v. den kleinhandel welke in het bijzonder gericht zijn tegen warenhuizen en eenheidsprijzen-magazijnen. Hij beschrijft in het kort de reglementeering in verschillende Europeesche Staten en de resultaten van enquêtes over dit vraagstuk gehouden in Amerika en Zweden, welke t.o.v. deze reglementeering niet gunstig zijn uitgevallen. Hij acht fiscale tegemoetkoming tegenover en rationeeler handelsmethoden door den kleinhandel juistere middelen om de moeilijkheden van dezen te overwinnen.

B b VI 4 *Annales des Sciences Commerciales et Economiques Mei 1937*

Te veel winkels?

F. H. — Volgens de Bedrijfstelling bestond er in 1930 in Nederland één winkel op 52 inwoners. Voor Italië, Duitsland, Frankrijk en Zwitserland waren de laatstbekende cijfers echter nog ongunstiger, nl. resp. 50, 41, 41 en 47.

B b VI 4

Maandblad voor het Boekhouden Juli 1937

VII. TRANSPORT EN ANDERE DIENSTVERLEENING

Het belang van den staat bij het verkeerswezen

Groot, drs. A. M. — De invloed van den staat op de spoorwegaanschaapen bleef aanvankelijk beperkt tot het waken voor het algemeen belang; uitdrukkelijk was het de bedoeling, dat de exploitatie in particuliere handen zou blijven. De dividend-garantie dateert uit de wereldoorlog, daarna kwam het bedrijf in handen van den Staat en voltrok zich snel de overgang tot de z.g. staatsexploitatie in vennootschapsvorm. In 1920 verbond de staat zich tot bijbetaling van verliezen, teneinde te ontkomen aan de zwaardrukkende naastingsverplichting uit de overeenkomst van 1890 — niet voorzienend, dat deze bijbetalingen zouden oploopen tot meer dan f 200 miljoen. Deze post wordt gezien als een „zwarte vlek” op de begroting. Aangezien echter de overheid ook de land- en de waterwegen in bezit heeft, ware het niet juist een verkeerspolitiek te volgen, waardoor dit verlies op de spoorwegen eenzijdig zou verdwijnen — hetgeen dan ook niet geschiedt. Schrijver wijst op het groote economische en financieele belang van den Staat bij het wegverkeer, op de moeilijkheid van het voorspellen van de rendabiliteit van den wegeaanleg, en verdedigt een politiek van voorzichtigheid bij verdere uitgreiding van het wege-net zoolang geen exacte gegevens een snelle expansie economisch doen rechtvaardigen.

B b VII 2

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde Juni 1937

Vliegtuigen voor het trans-atlantische verkeer

Baumhauer, Ir. A. G. van — Schr. vergelijkt, met het oog op het oceaانverkeer, land-, watervliegtuigen en luchtschepen t.a.v. eenige economische eigenschappen, zooals: verhouding leeggewicht tot totaal-gewicht, werkingssfeer, snelheid, betalend gewicht, beschikbare ruimte, brandstofverbruik.

B b VII 5

De Ingenieur Sept. 1937

X. FINANCIERINGINSTELLINGEN

Eenige aantekeningen over doel en inhoud van de bankwetgevingen in de verschillende landen

Wijnholds, drs. H. J. W. — De reglementeering van het particuliere bankbedrijf dateert van na den oorlog, in verschillende landen zelfs van na de laatste crisis (Duitschland, België, Zwitserland).

Gewoonlijk was het motief voor de reglementeering niet zoozeer gelegen in de vrees voor een inflatorische werking van het bankkrediet als wel in de bescherming van krediteuren. Schr. groepeerden den inhoud der bankwetten in drie groepen 1. concessie 2. solvabiliteit en liquiditeit (beperking van omvang en aard der transacties, kaspercentage, beperking van bezit en beleening van effecten) 3. publiciteit en controle. Schr. gaat de verschillende regelingen op deze punten na.

B b X 2

Economie Augustus 1937

Banking developments and the need for research

Ridolle, J. H. — De wetenschappelijke analyse van bankproblemen is nog slechts in de beginperiode en verkeert thans eerst ongeveer in het stadium, waarin de industriele „research” zich in 1900 bevond.

B b X 2

The Journal of Accountancy Augustus 1937

BOEKEN-REPERTORIUM

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Bychelberg, Udo-Horst. Die Zulassungs- und Prüfungsordnung für „Wirtschaftstreuhänder NSRB”. Berlin, 1937.

III. LEER VAN DE INRICHTING

Brüggemann, Alfred. Richtlinien für die Auswahl und Anwendung von Buchungsmaschinen. Leipzig, 1937.

Buchführung, Einfache, für das Herrenschneiderhandwerk. Hrsg. vom Reichsinnungsverband des Herrenschneiderhandwerks. Berlin, 1937.

Buchführung, Einfache, für das Bäckerhandwerk. Hrsg. vom Reichsinnungsverband des Bäckerhandwerks. Berlin, 1937.

Buchführung, Einfache, des Reichsinnungsverbandes des Graveur- und Gürtlerhandwerks. Hrsg. vom Reichsinnungsverband des Graveur- und Gürtlerhandwerks. Berlin, 1937.

Favell, A. J. Elementary graded book-keeping exercises. London, 1937.

Hamilton, M. Graded book-keeping exercises. Oxford, 1937.

Jäkel, Günter. Das Rechnungswesen der Klein- und Mittelbetriebe der Buntweberei, Notwendigkeit und Möglichkeiten. Ausgestaltung. Düsseldorf, 1937.

Joeres, Fritz. Die Inventur der Vermögensgegenstände und Schulden im Heizungsfach. Halle, 1937.

Johnson, A. W. Laboratory materials to accompany. Principles of accounting. New York, 1937.

Keim-Hölzl. Doppelte Buchhaltung. Einführung in die Übertragungs- und Durchschreibebuchführung. Stuttgart, 1937.

Kreis, Heinrich. Das Zusammenwirken von Ingenieur und Kaufmann bei der Aufstellung und Auswertung der monatlichen Kosten und Erfolgsrechnung. Düsseldorf, 1937.

Rechnungswesen, Industrielles. Hrsg. vom Ausschuss für industrielles Rechnungswesen „Afir” des Vereins deutscher Ingenieure in Verbindung mit der Wirtschaftsgruppe Maschinenbau. Berlin, 1937.

Robertson, G. H. Insurance companies' accounts. New York, 1937.

Saliers, E. A. and A. W. Holmes. Basic accounting principles. Chicago, 1937.

Sutherland, G. O. and W. Padget. Groundwork of book-keeping. London, 1937.

IV. LEER VAN DE CONTROLE

Birnie, Andrew, and Brian Manning. The technique and principles of auditing. New York, 1937.

B. BEDRIJFSHuishoudkunde

a. ALGEMEENE BEDRIJFSHuishoudkunde

I. ALGEMEEN

Sellien, R. Allgemeine Betriebswirtschaftslehre. Wiesbaden, 1937.